

PROJECT PREPARATION FACILITY

PPF-Serbia's perspective for sustainable growth

POSTUPAK PROCENE UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU I SOCIJALNA PITANJA

www.ppf8.rs

This project is funded
by the European Union

Louis Berger | giz

MWH. | epcco

Government of the
Republic of Serbia

INSTRUMENT ZA PRIPREMU PROJEKATA (PPF8)

**Sva dokumenta, informacije, materijali i slike su dostupni za
preuzimanje na sajtu**

www.ppf8.rs

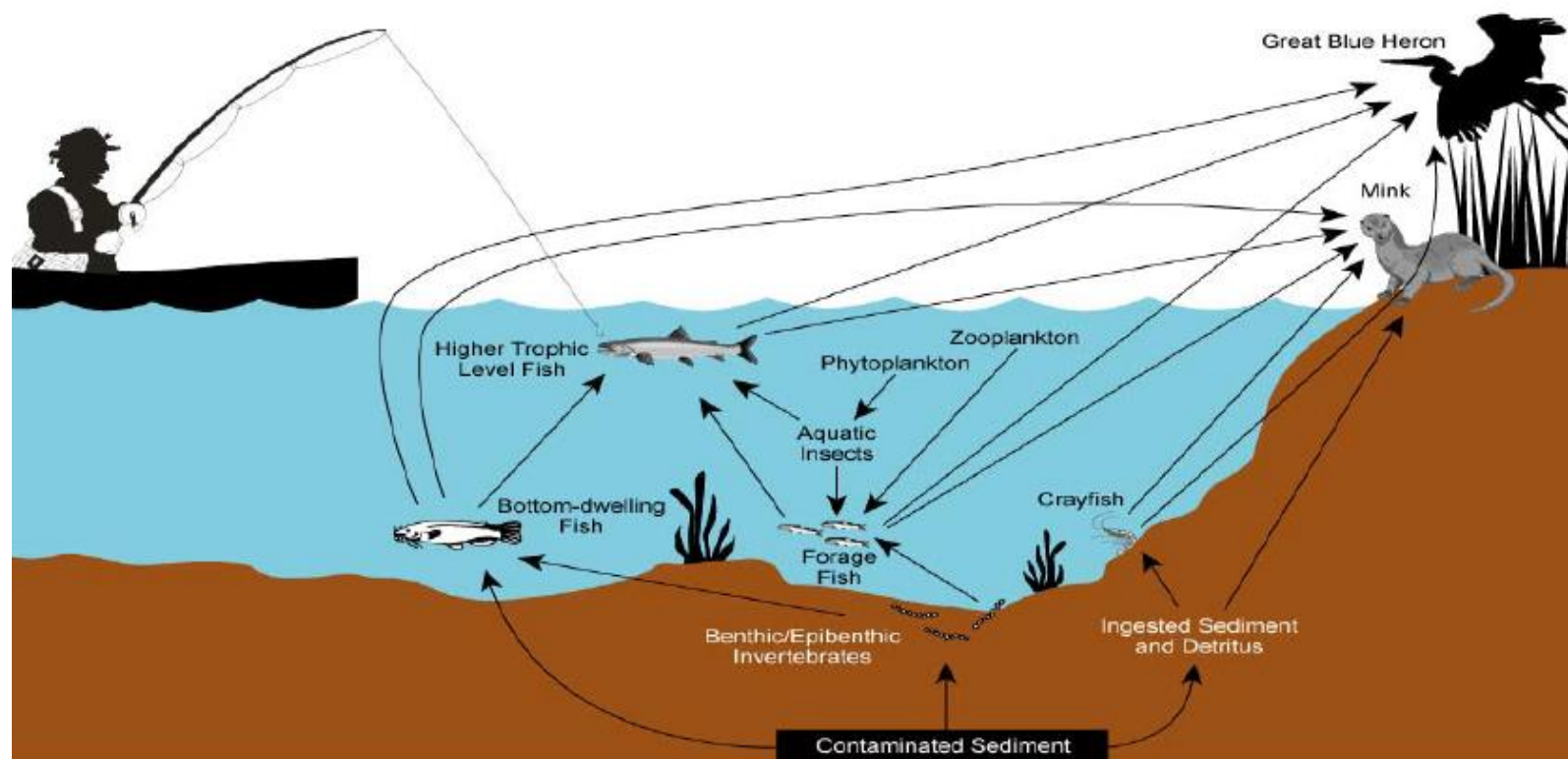
Upoznavanje sa novim metodama zaštite životne sredine

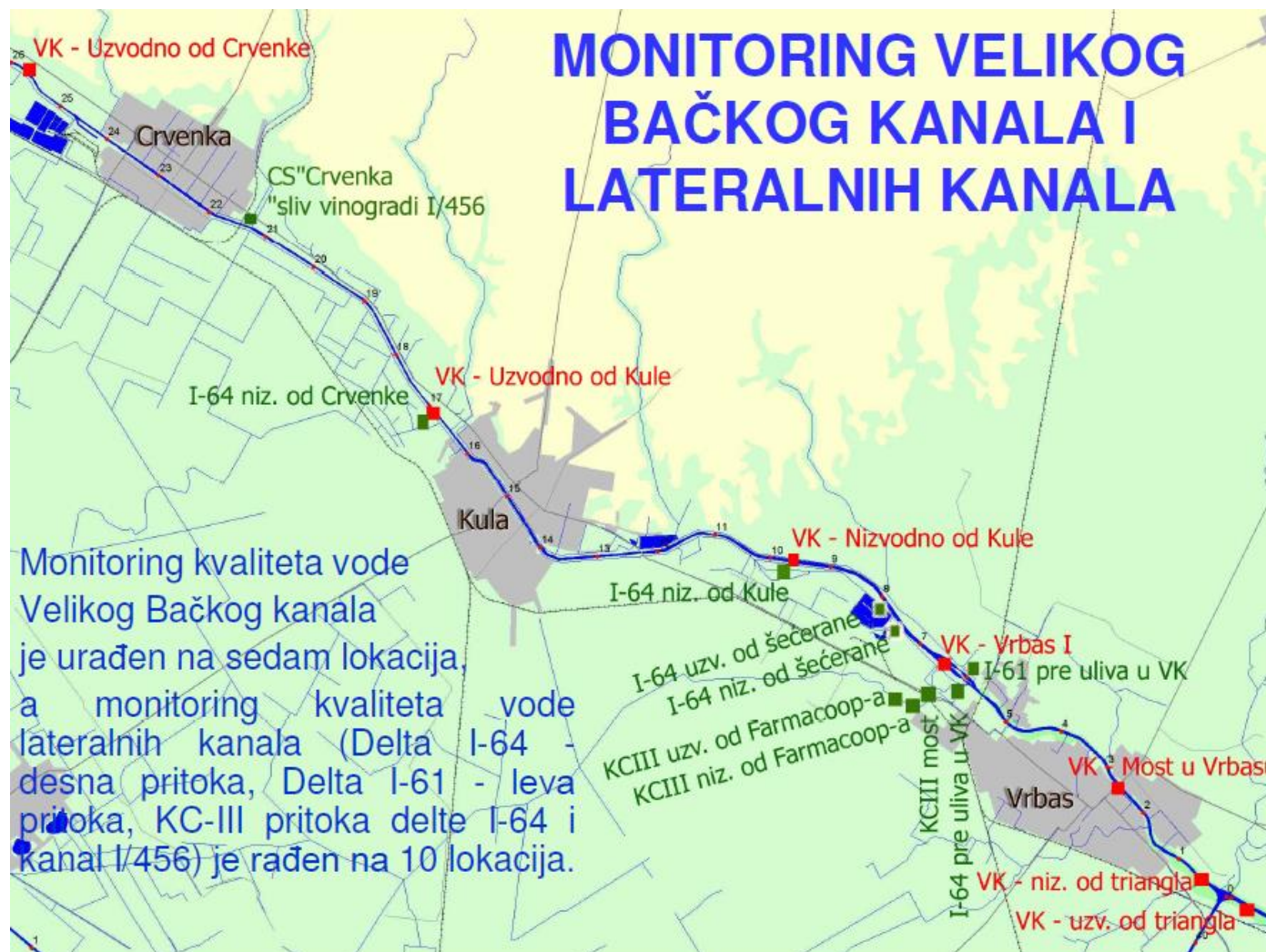
Šta je procena uticaja projekta na životnu sredinu?
(Environmental Impact Assessment - EIA)

To je instrument preventivnog upravljanja zaštitom životne sredine.

To je postupak u kome se obezbeđuje odgovarajuća informaciona osnova za donošenje mera i odluka o zaštiti zdravlja stanovnika i zaštitu životne sredine.

Kako se određuje za koji projekat je potrebna Procena uticaja?

Utvrđene su kategorije projekata koji obavezno podležu proceni uticaja lista 1.

Takođe je utvrđeno da druge vrste projekata ne moraju biti predmet obavezne procene uticaja, lista 2, odnosno da njihov značajan uticaj na životnu sredinu zavisi od svakog konkretnog slučaja.

Predmet procene uticaja projekta na životnu sredinu?

Cilj procene uticaja je utvrđivanje, opisivanje i vrednovanje mogućih neposrednih uticaja planiranog projekta na:

- život i zdravlje ljudi;
- biodiverzitet;
- zemljište, vodu, vazduh, klimu i pejzaž;
- materijalna i kulturna dobra;
- kao i uzajamno delovanje navedenih činilaca.

Šta je predmet procene uticaja?

To su projekti koji se planiraju i izvode, promene tehnologije, rekonstrukcije, proširenje kapaciteta, prestanak rada i uklanjanje projekata koji mogu imati značajan uticaj na životnu sredinu.

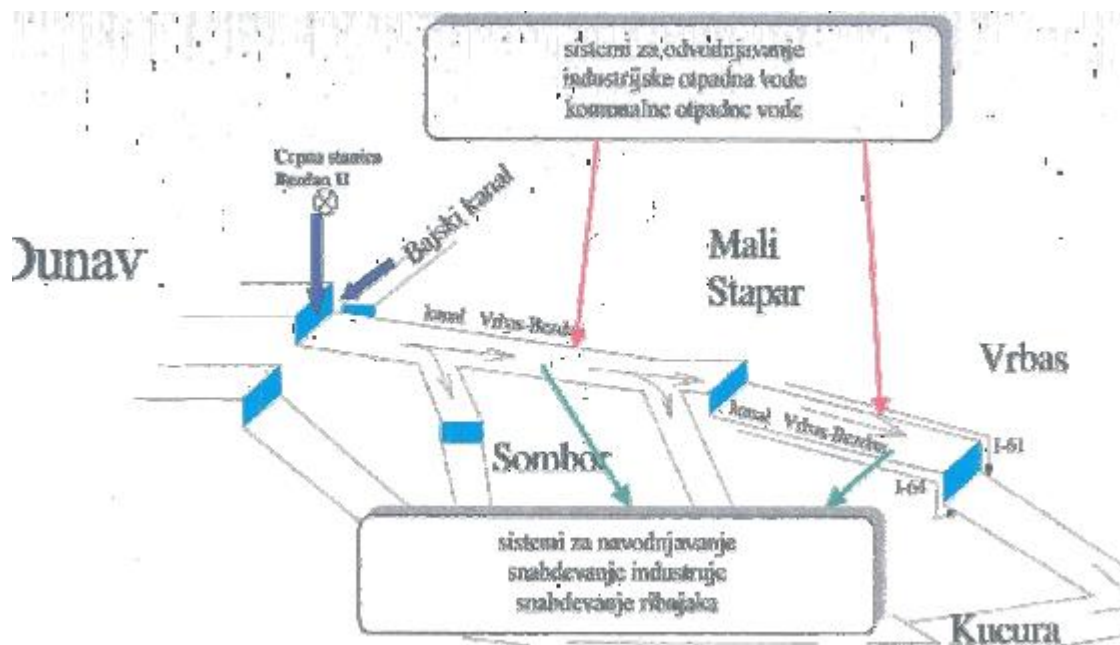
Procenom uticaja obuhvaćeni su projekti u oblasti:

- industrije,
- rudarstva i energetike,
- saobraćaja,
- turizma,
- šumarstva, poljoprivrede, vodoprivrede,
- upravljanja otpadom, komunalnih delatnosti,
- i projekti planirani u zaštićenom prirodnom dobru ili području definisani.

Procena uticaja zatečenog stanja

Predmet procene uticaja su i projekti koji su realizovani bez izrade studije o proceni uticaja, a nemaju odobrenje za izgradnju ili se koriste bez upotrebne dozvole (tada se radi procena uticaja zatečenog stanja).

Bez sprovedenog postupka procene uticaja i saglasnosti nadležnog organa na studiju o proceni uticaja nije dozvoljen početak gradnje.

Pribavljanje saglasnosti na Studiju o procenu uticaja projekta na životnu sredinu je obaveza Nosioca projekta.

Postupak procene uticaja

Postupak procene uticaja sastoji se od sledećih faza:

- Faza I Odlučivanje o potrebi procene uticaja;
- Faza II Određivanje obima i sadržaja studije o proceni uticaja;
- Faza III Odlučivanje o davanju saglasnosti na studiju o proceni uticaja.

Faza I je podnošenje zahteva za odlučivanje o potrebi procene uticaja datog projekta na životnu sredinu. Zahtev sadrži:

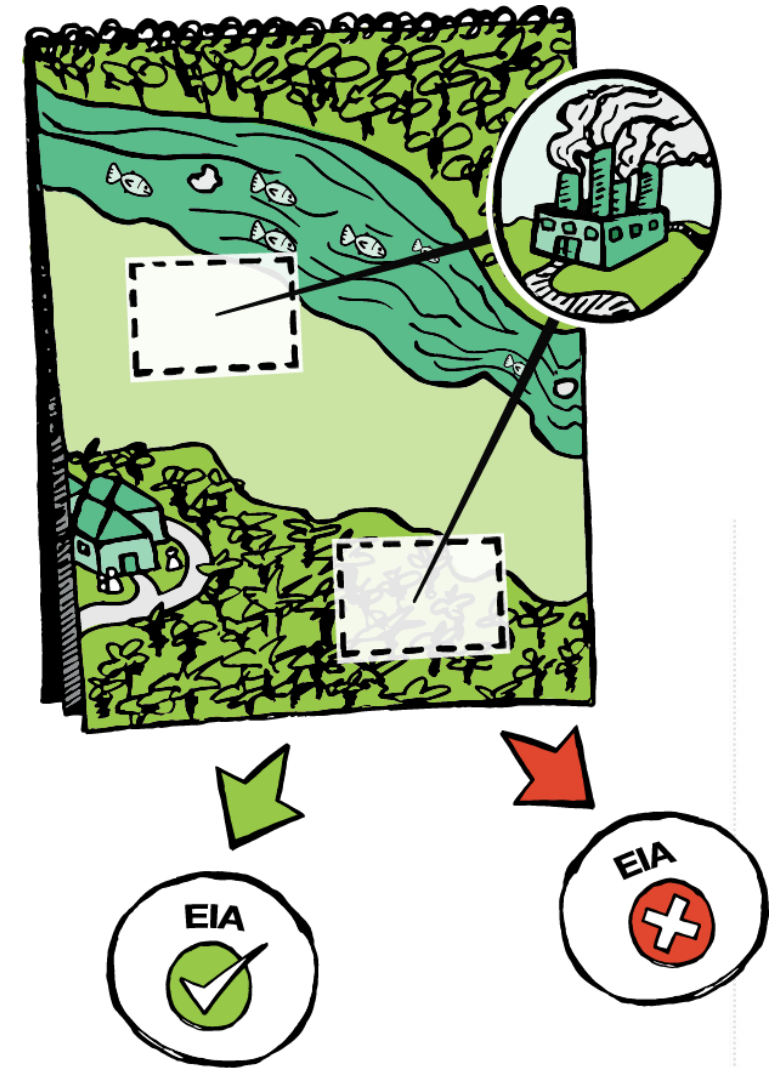
- opis lokacije,
- opis karakteristika projekta,
- opis karakteristika mogućih uticaja projekta na životnu sredinu,
- druge podatke i dokumentaciju.

Nosilac projekta podnosi zahtev nadležnom organu za odlučivanje o potrebi procene uticaja datog projekta na životnu sredinu.

Nadležni organ

Nadležni organ određuje vreme i mesto za uvid u podneti zahtev i priloženu dokumentaciju i o tome obaveštava zainteresovane organe i organizacije kao i zainteresovanu javnost.

Nadležni organ u Fazi II određuje obim i sadržaj EIA Studije.

- Budući da je studija o proceni uticaja projekta na životnu sredinu sastavni deo tehničke dokumentacije potrebne za pribavljanje odobrenja za izgradnju objekata, po pravilu se izrađuje u najranijoj fazi projektovanja **na nivou generalnog ili idejnog projekta**
- **Naime, nosilac projekta blagovremeno obezbeđuje saglasnost na studiju o proceni uticaja i u projekat uključuje predviđene „mere i uslove za sprečavanje, smanjenje i otklanjanje štetnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi" iz studije.**

Studija o proceni uticaja obavezno sadrži

- podatke o nosiocu projekta,
- opis lokacije na kojoj se planira izvođenje projekta,
- opis projekta,
- prikaz alternativa koje je nosilac projekta razmatrao,
- prikaz stanja životne sredine na lokaciji i bližoj okolini,
- opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnusredinu,
- procena uticaja na životnu sredinu u slučaju udesa,
- opis mera za sprečavanja i smanjenje štetnih uticaja,
- program praćenja uticaja na životnu sredinu,
- podaci o tehničkim nedostacima, nepostojanju stručnih
- znanja ili nemogućnosti da se pribave podaci

Nosilac projekta

- U Fazi III Nosilac projekta podnosi zahtev za davanje saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu sa priloženom studijom o proceni uticaja, izrađenom u skladu sa rešenjem kojim je određen obim i sadržaj studije.
- Nosilac projekta je obavezan da u roku od 1 godine priloži studiju o proceni uticaja.
- Procedura odobravanja EIA Studije podrazumeva i Javnu raspravu i predstavljanje EIA studije.

Tehnička komisija

- Radi po pravilniku o radu.
- Stručna je interdisciplinarna komisija.

U toku rada komisija analizira i ispituje studiju o proceni uticaja sa stanovišta:

- utvrđenog obima i sadržaja;
- analizira izveštaj o sprovedenom postupku procene uticaja;
- analizira pregled mišljenja zainteresovanih organa i organizacija kao i zainteresovane javnosti;
- analizira i ocenjuje podobnost predviđenih mera za sprečavanje, smanjenje štetnih uticaja kao i otklanjanje mogućih štetnih uticaja projekta na životnu sredinu.

Rad tehničke komisije

PROJECT PREPARATION FACILITY
PPF-Serbia's perspective for sustainable growth

This project is funded
by the European Union

Louis Berger | giz International
Services

MWH.

epcco

Government of the
Republic of Serbia

Rešenje o davanju saglasnosti na studiju o proceni uticaja projekta

Na osnovu izveštaja Tehničke komisije Nadležni organ donosi rešenje o davanju saglasnosti na studiju o proceni uticaja projekta i dostavlja ga nosiocu projekta.

Nosilac projekta snosi troškove izrade, izmene, dopune i ažuriranja studije o proceni uticaja, izrade studije zatečenog stanja, obaveštavanja i učešća javnosti u postupku procene uticaja i rada tehničke komisije.

Procena uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja (Environmental and Social Impact Assessment ESIA)

- Evropska banka za obnovu i razvoj je izradila uputstvo za pripremu Studije procene uticaja na životnu sredinu i socijalnu politiku kao sistematski pristup ocenjivanju, upravljanju i praćenju ekoloških i socijalnih pitanja i uticaja koji su povezani sa aktivnostima na infrastrukturnim projektima.
- Studija procene uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja

Ciljevi studije su:

- da identifikuje i proceni ekološke i socijalne uticaje i pitanja, kako negativne tako i pozitivne koji su u vezi sa projektom;
- da usvoji mere da se izbegne, ili gde izbegavanje nije moguće, da minimizira, ublaži ili napravi protivtežu/kompenzuje negativne uticaje na radnike, pogođene zajednice i životnu sredinu;
- da identifikuje gde je to izvodljivo, usvoji mogućnosti za poboljšanje životne sredine i učinka na društvenu sredinu;
- da promoviše bolju zaštitu životne sredine i učinka na društvenu sredinu kroz dinamičan proces praćenja i procene.

Procena uticaja na životnu i društvenu sredinu procenjuje uticaje projekta na primaoce i resurse životne i društvene sredine, odnosno:

- na ljude (npr. stanovnike, radnike, posetioce) i
- fizičke, prirodne i kulturne resurse (npr. zemlju i zemljište, zaštićena staništa i vrste i na istorijska mesta).

Studija uticaja na životnu i društvenu sredinu ispituje različite vrste uticaja

- Pozitivne uticaje: uticaje koji imaju blagotvorno dejstvo na primaoce i resurse;
- Negativne uticaje: uticaje koji imaju neželjeno dejstvo na primaoce i resurse.

Studija uticaja na životnu i društvenu sredinu ispituje različite vrste uticaja

- Trajne uticaje: uticaje koji su proistekli iz nepovratne promene u osnovnom životnom okruženju (npr. Uništavanje poljoprivrednog zemljišta);
- Privremene ili kratkotrajne uticaje: uticaje koji opstaju samo u ograničenom vremenskom periodu, zbog, na primer, određenih građevinskih aktivnosti (npr. zagađenje vazduha zbog građevinskih radova);
- Dugotrajne uticaje: uticaje koji će se nastaviti tokom dugog vremenskog perioda, na primer tokom rada postrojenja, ali će prestati po zatvaranju postrojenja (npr. emisije iz proizvodnih procesa);

Studija uticaja na životnu i društvenu sredinu ispituje različite vrste uticaja

- Direktni uticaj: direktna potpuna ili delimična modifikacija elementa životne sredine (npr. kada se ubiju ptičje vrste ili uništi prirodno stanište);
- Indirektni uticaj: direktna potpuna ili delimična modifikacija elementa čija promena će uništiti, izmeniti i/ili oštetiti životnu sredinu (npr. ako su prirodna staništa uništena ili zagađena, biće pogođene životinjske vrste koje zavise od ovih staništa);

Studija uticaja na životnu i društvenu sredinu ispituje različite vrste uticaja

- Kumulativni uticaji: vremenom projekat može imati sve veći uticaj na životnu sredinu (npr. kada infrastruktura, kako postaje starija oslobađa više zagađujućih materija); ili ako se kombinuje sa drugim projektima ili aktivnostima (npr. postojeće industrijsko postrojenje koje već menja biodiverzitet).

Specifičnost društveno-ekonomskih uticaja

- Demografija, uključujući promene u veličini lokalne populacije;
- Ekonomska pitanja, uključujući potencijalne uticaje na lokalna tržišta roba i usluga, mogućnosti zapošljavanja tokom različitih faza projekta;
- Zdravstvena pitanja, uslove rada;
- Kulturna pitanja, uključujući pitanja vezana za lokacije sa arheološkim, istorijskim, religioznim, kulturnim ili estetskim vrednostima;
- Socijalna i rodna ravnopravnost, uključujući lokalne društvene grupe koje će profitirati ili imati gubitak kao posledicu projekta ili eksploatacije.

Studija uticaja na životnu i društvenu sredinu

- Uvod, pravni i institucionalni okvir, opis projekta.
- Osnovni uslovi životne sredine i društveno-ekonomski uslovi.
- Uticaji na životnu sredinu i socijalno-ekonomski uticaji i povezane mere za ublažavanje.
- Ekološki i socijalni akcioni plan. Ovaj plan sumira radnje koje treba preduzeti u cilju smanjenja, eliminisanja ili kompenziranja uticaja projekta.
- Ekološki i socijalni program praćenja. Ovaj plan sumira aktivnosti praćenja koje treba sprovesti u cilju praćenja uticaja projekta i efikasnosti povezanih mera za ublažavanje posledica.
- Plan angažovanja zainteresovanih strana u cilju održavanja konstruktivnog odnos sa svim zainteresovanim akterima, a posebno sa lokalnim pogođenim zajednicama.

